

Director : PAMFIL ȘEICARU

REDACȚIA

BULEVARDUL ELISABETA No. 9

ADMINISTRAȚIA

STR. SARINDAR No. 23

TELEFON 312/29 ; 364/39

Curentul

Monopolurile ruinii

Cartelul petrolului, întemeiat ca mai toate cartelurile pe jefuirea consumatorului docil, a luat sfârșit, dând celor îndelung exploatați nădejdea că acest început va fi imitat și în alte ramuri ale producției. La adăpostul unui prohibitiv și barbar baraj vamal, marii mandarinii ai rafineriilor indigene au ajuns să impună țării celei mai bogate în zăcăminte petrolifere de pe continent, cele mai indecente prețuri de desfacere. Cartelul petrolului se despică, — surpat de neînțelegerile dintre concurenții cel-alcătuiți. Fără a aștepta ca aceleași desbinari să se ivească și printre sindicatul ce uluit revoltător trust, — acel al hârtiei, — Statul românesc este dator să intervină cât mai grabnic, frângând barierele vamale la adăpostul cărora industria „liberală” a hârtiei jefuiește de ani îndelungași o întreagă țară.

Doctrina protecționistă a cunoscut, în anii de după război, o crescândă reabilitare, — isvorată nu atât din nevoile financiare ale Statelor cu bugete slăbite, cât mai ales din încrederea internațională. Statele cari se lăsaseră convinse de ideologia pacifistă acceptaseră acum câteva decenii și doctrina liberului schimb, resemnându-se să-și procure de peste hotare fabricatele pe cari nu le puteau produce pe propriul lor teritoriu cu prețuri acceptabile. În starea de asigurare internațională caracteristică Europei de astăzi, liberul schimb aplicat în toate domeniile ar însemna desarmarea neamurilor lipsite de o industrie proprie, în stare a fi transformată rapid în industrie de război, cu prilejul unui eventual conflict. Astăzi când războiul și izbândă depind mult mai mult de utilajul tehnic decât de efectivul trupelor, un popor agricol (ca cel român) este dator a-și improviza o industrie proprie de armament și de munițiuni, în stare a face din teritoriul național un compartiment autonom, — de sine stătător, — în stare a susține orice blocus, indiferent de sursele și de făgăduelile aliaților săi, siguri sau dubioși, vecini sau depărtați.

Atfel înțeles, protecționismul rămâne deurg și astăzi o necesitate națională. Anglia, — țara de obârșie a liberului schimb, patria lui Robert Peel și a lui Richard Cobden, — a sfârșit prin a accepta și ea disciplinele ocrotirilor vamale, menținându-le pentru industriile indispensabile existenței naționale, pentru așa numitele „key-industries”, industriile cheie ale vieții de Stat.

Atât, însă, și doar atât, protecționismul nu a făcut la noi aproape nimic, — și ce a făcut l-a făcut cu enorme risipe și jefte. Ar fi de comentat chipul cum a înțeles partidul liberal să încurajeze în anii săi de guvernare, metalurgia, — această coloană vertebrală a refacerii economice. Intregi categorii de industrii, indispensabile unei perfecte echipări a armatei, au rămas cu totul utate. Nu avem măști pentru lupta aerchimică, nu avem gaze asfixiante, nici fabricile de gaze buze și de cartușe necesare. Și nu au fost create, — fie și la adăpostul unor uriașe bariere vamale, — pentru că interesele naționale atârnau prea puțin în câmpul cu cele ale partizanilor influenți. Ale miniștrilor ce comandau materialul necesar la Skoda sau aiurea, — cu sperț fix de fiecare obuz sau cartuș.

Acolo unde protecționismul vamal și inițiativa de ocrotire a Statului român își aveau rosturi temeinice, deci, — pe terenul strictului și grabnicului interes de apărare națională, lucrurile au fost luate în voia soartei, — și a samsarilor de casă. Intre interesele neamului și acelea ale partizanilor verzoși, ocrotirea liberală a ales pe cele din urmă. De dragul acestora, nu am cunoscut un sistematic și eficace protecționism național.

În schimb, protecționismul vamal s'a înverșunat să sprijine dealzul frontierelor o

altă categorie de interese private, — tot liberale, firește, — a căror ocrotire nu se făcea decât cu batjocorirea celor mai evidente interese ale norodului celui mare. După apărarea națională și integritatea notorie, cea mai necontestată datorie a conducătorilor noștri ar fi trebuit să fie aceea a organizării unei renașteri culturale, — temelie a ascensiunii noastre spirituale și a unor grabnice prefaceri economice. Cartea, — așadar hârtia, — trebuia ieftinită, și tipărirea celei bune răspândite pe preț de nimic dealungul țării. În această direcție nu numai că nu s'a făcut nimic, — dar de dragul colateralilor d-lui V. Brătianu, cuibăriți prin cazanele cu celuloză, s'a înăspri vechile taxe de protecțiune a hârtiei indigene, această infectă și sdrănjăroasă excreție a d-lui Dinu Brătianu, omul su sufletul de mucava și cu portmoneul de sugativă. Slova românească se desfată azi pe cea mai abjectă dintre hârtiile lumii, — desgustând de citit copiii, și mai ales pe străinii de noi.

Barierile de ocrotire vamală a hârtiei liberalo-indigene trebuie prin urmare să cadă; este prima datorie a unui guvern de renaștere națională. Protecțiunea industriilor de hârtie autohtonă nu-și are nici un rost; ea este, din potrivă, cauză de mizerie morală și materială. Să se rupă zăgăzurile la adăpostul cărora o minoritate de zarafi exploatează un popor întreg, exasperându-l și imbecilizându-l.

D. Virgil Madgearu, care a făgăduit de atâtea ori samsarilor liberali că la sosirea sa la cârmă va întoarce pagina, este dator să-și țină cuvântul, începând cu sinistrul trust al hârtiei.

Ion Dimitrescu

Apăsarea impozitelor

D. A. B. Popul, în Revista contribuțiilor, publică un prea interesant studiu comparativ asupra impozitului pe salariu în diferite țări.

Dintre toate impozitele, cel care lovește mai aspru cel care apasă mai greu este — desigur — impozitul pe salariu, impozitul pe care-l plătesc sărmanii lefegii...

Un salariu de 60.000 lei anual este impus în Germania la 800 lei; în Austria la 600 lei, în Franța la 600 lei, în România la 2160 lei. Salariatul român plătește statului aproape de patru ori mai mult decât salariatul francez. Decu cere statul român salariului său de patru ori mai mult decât cere statul francez? Li oferă o leață mai mică decât leața pe care o oferă statul francez salariului său. Li oferă o organizație mai primitivă, mai lipsită de confort. Și totuși li cere, împotriva oricărei logici, un impozit împărit...

Din tabloul comparativ, pe care-l publică d. Popul, luăm altă pildă: un salariu de 100.000 lei este impus în Austria la 2000 lei; în Franța, la 2.925 lei; în România, la 5.040 lei — adică de două ori și jumătate mai mult decât în Austria. Și — lucru care nu poate fi uitat — comparația se face între o țară învinsă, care are azi un teritoriu de zece ori mai mic decât înainte de război — Austria; și o țară învingătoare, care are azi un teritoriu de două ori mai mare decât înainte de război — România. În ciuda acestor împrejurări, salariatul statului austriac plătește de două ori și jumătate mai puțin decât salariatul statului român.

Din același tablou, redăm ultimă pildă: la un salariu de 200.000 lei, în Austria se plătește un impozit de 6.000 lei, în România 12.960 lei. Precum se vede, proporția se menține.

Cifre elovente, care arată cât de sălbatică a fost politica de excesivă fiscalitate urmată până acum, în România. Și nu stăruim decât asupra impozitului pe salariu, fără să mai vorbim de celelalte impozite...

O reziduare a acestor cote exagerate se impune. Impozitele, care împodoresc atât de greu pe contribuabilul unei țări biuitoare, trebuie reziduate cu o clipă mai de breim.

Încă una din nedreptățile, pe care guvernul acesta are sarcina să le suprime.

Lucullus

D. DINU BRĂTIANU (în propagandă electorală prin Muscel): N'a venit nici un om la intrunirea noastră? Nu face nimic. Telegrafim la București un protest împotriva teroarei electorale!

Un nobil angajament

În manifestul guvernului am găsit trecută printre altele și obligația față de „invalidii, văduvele și orfanii de război, care vor forma un obiect de grijă specială a guvernului”.

Firește, o promisiune, dacă vreți o promisiune introductivă la capitolul alegerilor, dar nu e mai puțin adevărat că motivarea acestei atenții este făcută într-o formă cu totul impresionantă.

„Un guvern, în care pentru prima oară l-au parte reală toate provinciile unite, simte mai viu ca ori care altul toată datorie de recunoștință întârziată față de cel ce ne-au dat victoria și față de urmașii lor”.

O omagiu, o recunoaștere cu atât mai prețioasă cu cât vine dintr-un guvern prezidat de un român din (statul) eliberat, cu cât apare în prezulia aniversării celor zece ani dela unire. Și nu este o trază promițătoare intercalată într-un manifest, fraza care se uită cu ușurință cu care a fost rostită, este o obligație pornită din conștiința românească a celor ce n'au uitat că bucuria unirii a căsăt peste ote de mil de morminte.

Mal mult ca oricine d. Iuliu Maniu reprezintă spiritul, sensibilitatea ardelenescă. Măsurat la vorbă, chibzuit la fiecare gând ce apare-l formulează, d. Iuliu Maniu nu se lasă furat niciodată de seducția irealistă a cuvântului. De acela pentru noi prezintă atâtea semnificații această evocare a unei obligații uitată de atâtea ori, evocare făcută de un guvern prezidat de un ardelen.

Da au fost ulți invalidii care își târă trupurile schilodite pe la porțile închise ale autorităților influente.

Dellează de Crăciun și de Paște

pe străzile Capitalei, lung și sumbru șirag de milog, de oropsii. Ciungii și orbi și cu picioare de fenn, mucenicii patriei, uitați, batjocoriți prin uitare, târăse după ei drama mută a unor infirmități căsătate pentru apărarea țării.

Sunt mustrări vii pentru conștiințe moarte!

Dar bietele femei rămase cu atâți copii să lupte singure, să ducă singure răva răspundere a căminului văduvit de brațele saucitoare ale celui mort pentru patrie?

Sigur că invalidizilor și orfanilor li se dă toată atenția oratorică, sunt doar elementele de patetism, de emoție ale discursurilor simțite, dar în afară de aceste grilii retorice, nimeni nu s'a gândit să adauge cuvântului arătos și smerenia unei fape mlaștivate. Celor ce au rămas cu viața ciuntită, sfărâmată fiindcă și-au uitate căminul ca să nu aibă decât grija țării, nimeni nu a venit cu acea închinare a recunoștinței active.

De atâtea ori am vorbit de abdicarea spiritului combatant, de apert de spiritul profitor al sedentariilor, și poate n'am izbutit să clarific adormita conștiință a celor care nu-și dau seama ce eocoo poate avea în sufletele celor tineri spectacolul umililor al invalidizilor.

Ce vrei să crează copilul care crește obsedat de imaginea fostului ostaș, bravului preamărit în cartea lui de școală, unde se vorbește așa de înalțit despre vortemicii patriei, pe care li vede colțul străzii întinzând rușinați mâna să cerșească? Cam ce-și poate imagina mintea copilului despre patrie, recunoștință, elogiul eroismului? Citește cu înfrigurare povestirile morale din carte, dar la colțul străzii vede cu ochii lui altă imagine decât acela

de care l-o sugerase lectura. Și mintea lui simplă, candidă va fi chinată de o îndolală: dacă este așa de frumos să suferi sau să mori pentru patrie, cum se poate un brav ca a rămas înirm apărând pământul patriei, să cerșească la colțul străzii? Căci nimeni nu s'a gândit la dezarmarea entuziasmului celor ce cresc având sub ochi pragul sumbru al invalidizilor, suferența tăcută a copiilor al căror părinte s'au ațezat în mormintele pe care s'a ridicat țara cea nouă.

Dar când s'au mai gândit guvernele la ceea ce se numește suflul nației pentru a creta ambianța morală necesară? Când au avut vreme să se preocupe de educația spiritului național? Legi moarte, ogindind suflute moarte.

O, dacă fiecare dintre cei ce-și asumă răspunderea conducerii țării s'ar gândi câte trebuia să facă și n'a făcut, câte nu trebuia să săvârșească și a săvârșit fără îndolală că ar putea să aibă acea strângere a conștiinței, remerșurile ce deșteaptă răvna de faptă reparatoare.

„Un guvern în care pentru prima oară l-au parte reală toate provinciile unite, simte mai viu ca ori care altul toată datorie de recunoștință întârziată față de cel ce ne-au dat victoria și față de urmașii lor”.

Nu este numai angajamentul unui ministru, este declarația întregului Ardeal pe care d. Iuliu Maniu îl reprezintă.

Nu este numai angajamentul unui șef de guvern, este angajamentul de recunoștință al noilor (statul) care nu uită pe cel ce-au luptat pentru eliberarea lor, pentru unitatea națională.

Suflul unitar al nației a primit cel mal frumos dar.

Pamfil Șeicaru

Național-tărănismul

de TUDOR TEODORESCU-BRANIȘTE

D. Maurice Pernot, un distins publicist francez, cercetând acum câteva luni țara noastră, a avut prilejul să vadă pe mai toți fruntașii vieții noastre politice. Încheierile pe care le-a tras din această anchetă, d. Pernot le publică în „La Revue des Deux-Mondes”.

Sunt pagini de mare reportaj, impresii pitorești imbinăte cu lapidare creionări de portrete și cu precizie informații.

Dar nu asupra valorii literare a reportajului d-lui Pernot vreau să stăruiesc în rândurile de mai la vale. Ci asupra unei declarațiuni a d-lui Iuliu Maniu, menită să limpezască o întreagă stare de lucruri.

D. Maniu, între alte lucruri interesante pe care le-a spus d-lui Pernot, a făcut și următoarea precizare:

„Partidul național-tărănesc este, din punct de vedere politic, esențialmente conservator; din punct de vedere economic este liberal, adaptând doctrinele lui Adam Smith sau Leon Say, la condițiunile țării noastre, adică acordând unei industrie care acum se infiripă ușoara protejire de care are nevoie.”

Conservatismul politic al partidului național-tărănesc, mărturisit cu o atât de curajoasă sinceritate de însuși prezidentul partidului, nu era — de sigur — o taină pentru nimeni. Dar într-o țară, în care cei mai mulți socotesc conservatismul o rușine, o stare mărturisire sună frumos.

Să ne lămurim: conservator nu înseamnă adversar al libertăților. Partidul conservator englez este, sub acest raport, mai aproape de idealul de libertate decât cel mai democrat partid român.

Chiar în istoria noastră politică, se găsește o pildă convingătoare: partidul conservator și, în special, jurnalismul — care socotea toate libertățile constituționale „forme fără fond”, — a fost mult mai liberal, mai grăbit să apere libertățile, adică... formele fără fond, decât însuși partidul liberal, care a creat acele forme!

Așa dar, conservatismul partidului național-tărănesc nu va însemna o adversitate față de libertățile cetățenești.

Va însemna însă, altceva: o tendință de menținere a stărilor sociale de astăzi. Problema libertăților cetățenești odată rezolvată, rămâne problema evoluțiunii sociale — mult mai gravă și mult mai interesantă.

Acestei evoluțiuni, național-tărănismul tinde să-i imprimе un ritm cât mai lent — ritmul conservatismului.

Aceasta înseamnă că, între curentele diferite cari s'au înmănușat în partidul național-tărănesc, tendința conservatoare a naționalismului-ardelean predomină radicalismul cu puțină coloratură marxistă al vechiului partid tărănesc.

Pentru orientările de mâine ale acestui partid și pentru stările de mâine ale țării înseși, faptul este de o excepțională însemnătate.

Alta ar fi fost îndrumarea partidului și altul — peisajul vieții noastre politice dacă, înfrângând conservatismul tărănism ardelenesc, conducătorii tărănismului din vechiul regat și Basarabia ar fi făcut din acest partid ceea ce se chiamă un partid de stânga.

Partidul național-tărănesc, cu excepția unui vag liberalism eco-

nomie, se afirmă politicește partid conservator.

In nici o țară, nu pot trăi două partide de dreapta, două partide conservatoare.

Dacă național-tărănismul se mărturisește și partid conservator, se pune problema: cine va forma partidul burgeziei industriale, partidul care — orânduindu-se pe celălalt taler al balanței — să creieze echilibrul necesar unei normale evoluțiuni sociale?

Partidul liberal? Greu de crezut. Deși el ar fi cel mai indicat. Dispariția vechiului partid conservator și apariția în vechiul regat și Basarabia, a partidului tărănism colorat lui marxist din 1919 — au împins partidul liberal spre dreapta. Politicește, partidul liberal face de zece ani o politică reacționară. Până și etatismul, pe care l-a practicat în politica economică, nu este decât unul din mijloacele pe care Bismark — creatorul socialismului de stat — l-a utilizat cu scopul de-a lovi mișcarea socialistă ce se naște. De zece ani, liberalismul a fost înlocuit printr-un conservatism, care nu odată a luat formele celui mai precis reacționarism.

Dar iată că partidul național-tărănesc, își mărturisește tendința conservatoare, — fără, bine înțeles, reacționarismul liberalilor. Va putea partidul liberal, după zece

(Continuare în pag. 11-a)

De marginea manifestelor

Există o literatură electorală, care descrețește chiar frunțile cele mai întinate.

Sforăscă cea mai găunoasă se întrece cu minciuna cea mai sfruntată și cu făgăduelile cele mai irealizabile.

Retranșat în dosul programului de partid (vai ce program! și vai! ce partid!) candidatul și începu să arunce asupra satelor hârtia tipărită, în care singura realitate precisă, e imperativul: „Votați linia! votați corvul! votați două linii! votați linia culcată!”.

Cum a trecut sezonul frunzei de brustur, cu rustica sa întrebătoare igienică, aceste hârtii sunt oarecum bine venite. Iși găsesc cel puțin o folosință.

Dar lectura acestor manifeste-program, înaintea sau în timpul mai sus pomenitei folosinte, umeste mai cu seamă prin desăvârșita ignoranță a psihologiei românilor.

Nu surădeți! E uimitor cât de prost psiholog e omul politic și cât de puțin cunoaște într'adevăr suflul colectiv al nației și ce i-ar aduce ferecure.

Fiindcă tot materialul verbal și toată ideologia noastră politică, au fost imprumutate direct din Apus — citește Franța, iar pentru unii Anglia — toată sforăiala programelor-manifest și cu totul alături de realitățile noastre autohtone.

Se pomeneste despre libertăți și garanții legale. Dar românul, care n'a putut înțelege nimic din parlamentarismul englez și trăiește, ca peștele în apă, într'o parodie a parlamentarismului englez, se afișează de libertăți și garanții legale.

Alte manifeste, invocă o mistiță de stânga, dar românul, mic proprietar, lacom de proprietate, își are toată ideologia financiară și economică, spre dreapta, unde i se garantează proprietatea și i se făgăduiește o fiscalitate care să-i elibereze respirația. I se vorbește despre egalitate; dar românul prin ereditate latină, este un client politic; unu regim egalitar, preferă unul de autoritate și de prestigiu — bine înțeles, nu în sensul în care s'a crezut de autoritate și de prestigiu, guvernul liberal, anacronice diavoli între firmă și conținut, între titlatură și program, între intenție și practică.

Toți uită, că de fapt norodul românesc este încă încoțoză față patriarhală și că nu i se potrivește nici etichetele, nici soluțiile, nici fericirile și nici ideologiile importate din mistică politică și socială a apusului. Singura lui mistică și dreptăte — și ceea ce au uitat toți, e legea, în înțelesul credinței. Firește nu intoleranța francezului, moștenitor a zece veacuri de războaie religioase, cu antididul său, anticlericalismul, care este tot un sentiment religios, asfixiat și erupt în altă parte. Ci orodoxia, pe care toți, absolut toți oamenii politici, formați în disciplinele latice și iacobine ale apusului și ignoră cu totul, uitând că factor de educație, de disciplină morală și de echilibru spiritual, stă la îndemână nefolos și părăsit.

Ni se vorbește dimpotrivă despre libertatea de cugtare. Dar cugtare, mă rog?

Cesar Petrescu

Voluptatea franciană

de NECULAI ROȘU

Anatole France este un artist. Lumea și lucrurile inconjurătoare trăesc în suflul lui sub formă de reprezentări vizuale. Organele de simț i-au dat posibilitatea să perceapă lumea în forme și culori. Intocmai precum un pictor înzestrat cu posibilități de comunicativitate a emoției își creiază o expresie figurată, cărțile lui Anatole France sunt reacțiuni izvorâte din datele imediate ale simțurilor. Senzualitatea se răspândește ca un fluid imaterial în actele sale suflutești. Reprezentările mintale, imaginația și toată gândirea lui Anatole France este impregnată profund de o voluptate insinuantă și contagioasă caldă și binefăcătoare. Dacă tabloul unei dimineți orientale, descris într-un capitol din Thais, sau crepusculul unei primăveri din Le Puits de Sainte Claire ne mângâie simțurile și ne strecoară în suflul o voluptate agreabilă senină și reconfortantă, multe pasagii din Les Dieux ont sold sau din Histoire contemporaine iradiază un sexualism vibrant și pătrunzător, cari ne flageleză sadic simțurile.

Pământul fecundat intens de o vegetație luxuriantă, natura nesfârșită cu amplexoare peisajilor și varietatea tablourilor, provoacă sensibilitatea și o răsfată; un frison de beatitudine voluptuoasă îi săgețează tot corpul.

Acestei senzații coplesitoare, Anatole France îi desprinde cu o spontanitate îndrăzneată trăsături esențiale, și prin sonoritatea cuvintelor și asociațiunii verbale o încheagă într'o descriere unitară și armonioasă. Frazele se scurg ritmic și onctuos, fără ezitări și digresțiuni lăturalice. Finalul unui capitol marchează totdeauna un punct culminant. Simțim atunci cum voluptatea ne acaparează, o eufonie frenetică ne împropățează și ne refacă.

Suntem lângă el, aproape, și percepem imaterial, îl simțim cum a pătruns insinuant în suflul nostru Stilul lui Anatole France este expresia naturală a acestor stări interioare. Acest fluid de împerecheri de cuvinte și expresii cu rezonanțe sensibile, ne determină un tremisment delicios, apoi o exaltare agreabilă. Parcurgând unele pasagii din Thais sau Les Dieux ont sold, suntem antrenati de o irezistibilă involvare sexuală. Corp și suflet, senzația ne coplesetește paroxistic, extatic chiar, ne epuizează și ne satisfăce.

Fondul psihologic al lui Anatole France își găsește în stilul său o transpunere adecuată; limba pe cari o întrebuițează, este reflexul sincer și natural al datelor simțurilor.

Voluptatea subtilă și delicată din Thais devine în Les Dieux ont sold instinct brutal de împreunare violentă; scena din campanie, petrecută între Desmahis și la Tronche, este trivială chiar.

Intelectualii de rasă din cărțile lui Anatole France, sunt în același timp și mai senzuali. Ei sorb cu o aviditate inepezabilă, toate plăcerile oferite de simțuri. Viața în totalitate ei este hădă și vulgară. Anatole France care a studiat cu o îndemânare de psiholog legile invariabile ale dragostei perversității și macerată de civilizație, s'a convins că sub acest cuvânt se ascunde setea invincibilă a două corpuri de a se poseda. Omenesc, prea omenesc chiar, dacă pe alocnri dragostea devine o deoboșerie dezordonată a instinctului sexual, această este aspectul realității nefalsificate de optica moralistului.

Print'r un proces fiziologic intuit de Anatole France, munca intelectuală nu inhibează, ci amplifică acuitatea simțurilor; ea declanșează dorințe avide și pline de mister. Contopirea organică, procură satisfacții depline.

Epuzat, intelectualul se întoarce

siune plelea umedă a acestei nostime suglute”.

Voluptatea subtilă și delicată din Thais devine în Les Dieux ont sold instinct brutal de împreunare violentă; scena din campanie, petrecută între Desmahis și la Tronche, este trivială chiar.

Intelectualii de rasă din cărțile lui Anatole France, sunt în același timp și mai senzuali. Ei sorb cu o aviditate inepezabilă, toate plăcerile oferite de simțuri. Viața în totalitate ei este hădă și vulgară. Anatole France care a studiat cu o îndemânare de psiholog legile invariabile ale dragostei perversității și macerată de civilizație, s'a convins că sub acest cuvânt se ascunde setea invincibilă a două corpuri de a se poseda. Omenesc, prea omenesc chiar, dacă pe alocnri dragostea devine o deoboșerie dezordonată a instinctului sexual, această este aspectul realității nefalsificate de optica moralistului.

Print'r un proces fiziologic intuit de Anatole France, munca intelectuală nu inhibează, ci amplifică acuitatea simțurilor; ea declanșează dorințe avide și pline de mister. Contopirea organică, procură satisfacții depline.

Epuzat, intelectualul se întoarce

(Continuare în pag. 11-a)

„URANIA“

SOCIETATE ANONIMA DE ASIGURARI SI REASIGURARI... Rezultatul Tragerii Dela 30 Noembrie 1928...

IDEAL... FABRICA KAUKAS... Uscătoare de lenjerie...

Coasornicu... OMEGA... mare precizie...

Național-jărănismul

(Urmare din pag. 1-a) ani de reacționism încâpățânat... Dacă însă, partidul liberal se va menține pe poziția lui actuală...

Tudor Teodorescu-Branște

CARNETUL ZILEI Pentru românii de peste hotare

S-au scurs șase ani de la pace, și de „secolente prietenie“... CINEMA SCALA: Revista „Ca la mama acasă“... CINEMA TRIANON: „Viața frumoasă Elena“...

Teatre-Concerte

CONCERTUL DOAMNEI DRAGULINESCU-STINGHE... În fața unui public consternat, a avut loc la Ateneu concertul d-nei Dragulinescu-Stinghe...

RADIO

Luni 3 Dec. 1928... 17.00 Orchestra și gitaristul P. nica Georgescu... 20.00 Sfatul radio-amatorilor...

SPECTACOLELE SAPTAMANII

Table with columns: ZILELE, Opera Română, Teatrul Național, Teatrul Regina Maria, Teatrul Mic, Teatrul Intim, Teatrul Alhambră. Rows for Luni, Marți, Mercur, Joi, Vineri, Sâmbătă, Duminică.

Scandalul dela Iași

Anarhia întinsă peste capul Pimenului care nu mai dă prin Iași cu lumile, iar când afiă abateri dela canoe, imoralități etc. ia din nou calea spre strada Miron Costin (București)

Anarhia se întinde tot mai larg în eparia condusă de mitropolitul Pimen... Incepem cu una din cele mai năstrugnice: În ziua de Sf. Ilie Voevozi, preotul Ciolan din Iași...

O cronică mai scandalosă oferă capitulul romanțurilor a moroase patronate de Pimen. Le vom relata cu timpul.

Farmacile de servciu

Dr. V. Bența, Griviței 80, Tel. 339/98; Ana Niculescu (Farm. Ortana), B-ul Col. M. Ghica 41; Gh. Drăgus, Victoriei 142; R. Vasilescu (Hențescu), Victoriei 14, Tel. 318/84; C. Mironeanu, Rahovei 204, Tel. 371/70; L. Ocha, Piața Amal 15; V. Baroză, Căărășilor 184; F. Belcut, B-dul Ferdinand 59; Marius Steinberg, C. A. Rosei (colț Dionisie) 27, Tel. 207/05; I. E. Marcovici, Văcărești 11, Tel. 338/02; I. Valeriu, 11 Iunie 65, Tel. 306/59; A. Sotirescu Șos. Ștefan cel Mare 4; N. I. Georgescu, Dudești (colț Ralou); Dr. Al. Iteanu, Victoriei 82, Tel. 321/09.

Moraru Stănescu și-a reluat consultanțele

Boale interne Diathermie, raze ultra violete No. 10 Strada Alex. cel Bun (priei Virgiliu) Consultațiuni 3-6 p. m.

Podgoreni

Dacă intenționați a planta cele mai superioare calități de vițe altoite cu rădăcini, de masă și vinuri din produsele podgoriei „ERMELLEK“...

STEFAN KAGYI SZABO PROPRIETAR DE PENINIERA ORADEA, Parcel Corman-Syva No. 12.

RADIATOARE și TUBURI cu ARIPI DE FONTA (RIPPENROHRE)

La marile depozite IOSEF WEISSMANN București, Strada Mihai Vodă, 21 Tel. 325/67

Cele mai frumoase PULOVERE și Costume de tricou la Magazinul L. CONSTANTIU CALEA VICTORIEI, 43

Clabastru VERITABIL Lustre Statuele PIEDESTALE EXPOZIȚIE PERMANENTĂ Narcisse Cohen BUL. MARIA N°4

A apărut: Calendarul Lumea Ilustrată PE ANUL 1929 (AL 36-LEA DE APARIȚIE) TIPARIT PE HARTIE DE CRETA, COPIERTĂ IN CULORI reprezentând pe „VASILE ALECSANDRI“ și alte 200 ILUSTRAȚII IN TEXT...

STEFAN KAGYI SZABO PROPRIETAR DE PENINIERA ORADEA, Parcel Corman-Syva No. 12.

Dr. E. TOMIDA Specializat în Franța (Berck) - Tratează tuberculoza osoasă, articulară și ganglionară. Str. Armenească 26, etaj Consult. 2-5

Intrunirea Uniunii evreilor români

S'au produs multe incidente. Expunerea d-lui Fildermann

Eri, la orele 10 a. m., a avut loc în sala cinematografului „Gloria” din Calea Văcărești, întrunirea organizată de U. E. R. A asistat un public numeros.

În timpul cuvântării d-lui Maysorhn, s'au produs unele incidente, provocate de adversarii U. E. R., incidente care s'au continuat până la sfârșitul întrunirii.

D. dr. W. Fildermann, președintele U. E. R., luând cuvântul, a spus următoarele:

Activitatea U. E. R.

D-se începe prin a face o expunere asupra activității U. E. R. D-se arată că U. E. R. a fost aceea care a rezolvat problema emancipării evreilor, fiindcă conducătorii ei cu riscul propriilor lor vieți au luptat cu hotărâre și n'au încetat de a lupta până când nu s'a adus un decret care să rezolve programul de încetăținare; că apoi au obținut înscrierea acestora în Constituție precum și recunoașterea cultului mozaic ca egal în drepturi cu toate celelalte culte, și prezentarea lui în Senat. Totdeauna s'a obținut un nou termen acordat prin Constituție pentru declarațiile de încetăținare, multumită că reia mil de evrei din vechiul Regat și au putut dobândi drepturile politice.

Tot U. E. R. a fost aceea care a intervenit și a obținut suprimarea unui altmăd din Constituție, votat de Senat, prin care se periclitau drepturile politice ale evreilor din provinciile alpine.

Mai arată când a venit legea pentru încetăținare d-se arată că se repuse din nou în discuție drepturile politice ale evreilor din Vechiul Regat și că multumită intervenției U. E. R. guvernul a scos din proiect articolele care amenințau drepturile politice și dimpotrivă a introdus un articol nou care rezolva definitiv situația.

De asemenea situația politică a evreilor din provinciile alpine și tot U. E. R. a intervenit obținându-se, dar cu o complicitate dar cel puțin o conștientă ameliorare a proiectului.

Dacă această tot U. E. R. a luat inițiativa de a se înființa în Bucovina, Bessarabia și Transilvania biurouri care să se ocupe de apărarea intereselor populației, cheltuiind sume importante pentru birourile din Transilvania.

În concluziune d-se arată că deși erau în parlament deputați evrei, în timpul războiului înocau U. E. R. a fost aceea care a luptat și a realizat drepturile politice.

Dacă deci Evreii se pot prezenta în urne, aceasta se datorează exclusiv luptei duse de U. E. R.

Acordurile electorale

Trecând la autidinea politică, deși arată că principiul organizației este ca revendicările evreilor nu se pot realiza decât prin voia guvernului, întrucât nu există în Parlament grupări variate, pe care un orator să poată conta pentru a forma o majoritate pe o anumită chestiune.

Cum parlamentul este expresiunea voinții guvernului, nici în parlament la noi nu va lua o hotărâre contra voinții guvernului.

De aceea în 1923 U. E. R. făcând acorduri electorale locale cu partidul țărănesc în București și cu partidul democrat la Galați. Acestea își luase un angajament formal în ce privește revendicările noastre.

D-se citește declarațiunea apublicată încă atunci a acestora.

Rezultatele acordului cu partidul liberal

D-se arată rezultatele reale ale acordului cu partidul liberal încheiat în 1927, înscrierea pentru cultura oare a unei subvenții pentru cultul mozaic în bugetul Statului; legea cultelor, care dă puțință cultului mozaic să se organizeze; decizia privitoare la organizarea cultului; dreptul de publicitate acordat la câteva zeci de școli evrești din Regat; introducerea învățământului religios mozaic obligator la elevii evrei, în școlile secundare de Stat; predarea acestuia de către catechetii evrei plătiți din bugetul Statului; o subvențiune de 500.000 de lei dată pentru ajutorarea cantinelor și căminelor studenților evrei; o dispoziție formală în codul cooperărilor care menținea cooperatiunea evrească existentă; reducerea considerabilă a mișcării antisemite; acordarea de despăgubiri în sumă de 10 milioane pentru devastările din Oradea Mare, despăgubiri care pentru înția oare un guvern român e conștient să le plătească, etc.

D-se arată că guvernul începuse lucrări pentru a se înscrie în bugetul anului 1928 o sumă mai mare pentru cultul mozaic; că urma să se plătească o a doua rată de lei 500.000, pentru cantinele și căminurile studenților evrei, etc.

Conchide spunând că guvernul liberal a executat în mod loial programul

Din nou agitații antisemite

D-se arată că, acordul cu partidul liberal, lăsând complet independentă evreilor, aceștia în Parlament nu s'au sfidat de a cere amnistie generală nici de a critica unele puncte din programul general al guvernului liberal, cu care nu erau de acord, precum au și susținut cu

Incidente. Expunerea d-lui Fildermann

succes unele revendicări ale sașilor la legea școlară.

Acordul cu liberalii fiind însă un acord în vederea realizării unor revendicări pentru evrei în timpul legislaturii din 1927, el este desființat de drept prin încetarea legislaturii.

Tratatul cu guvernul Maniu

În această situație U. E. R. a crezut că trebuia să ofere guvernului național-țărănesc același concurs ca și guvernului liberal. D-l prim-ministru a declarat că acceptă în principiu cartelul după ce a ascultat expunerea programată a d-rului Fildermann, rămânând să discute numai detaliile.

Ca însă d. Fildermann a început să discute detaliile cu d. prim-ministru, acesta a refuzat să ia orice angajament pe chestia epigramă de realizare imediată și a oferit un singur loc în Parlament.

Consecvenți cu principiul organizației, de a nu încheia acorduri decât pe bază de program, întru cât organizația crede că este în interesul populației evrești de a garanta realizarea executivă a programului, chiar dacă evreii n'au mențat în parlament mai degrabă decât garanțarea unui număr de mandate evrești în parlament fără nici o garanție de realizarea unui program.

Noul acord cu partidul liberal

D-se arată că în asemenea situație, evreii aveau să aleasă între a și anula voturile sau a le da partidului liberal în prima încercare evrei n'ar fi câștigat nimic și ar fi pierdut totul; căci ar fi nemulțumit ambele partide, pe când în situațiunea de azi a ascurat populației evrești puternicul sprijin al partidului liberal în opoziție și certitudinea continuității în realizarea programului său de revendicări, în viitoarea guvernare.

Arată că n'a cerut guvernului Maniu mai mult decât ceruse guvernului liberal dimpotrivă ceruse mult mai puțin. Întru cât guvernul liberal executase până acum o bună parte din programul revendicrilor; și și în privința numărului de mandate sa multumit cu un număr mai mic, încheind un acord regional, așa încât nu i se poate imputa că n'a urmărit în mod loial o înțelegere cu guvernul.

D-se arată situațiunea grea în care vor trece evreii din punctul de vedere al mișcării antisemite; citește din declarațiile d-lui dr. Ebner care candidaș pe listele guvernului și din declarațiile conducătorilor ziarului „Renastera” care susține guvernul, că recunosc că în partidul național țărănesc sunt personalități de primul rang cunoscute ca antisemite.

Este bizar că partidul național-țărănesc care în opoziție ceruse desființarea Uniunii naționale a studenților creștini din România, a reînființat această organizațiune când a venit la putere, după ce guvernul a dat acestei organizațiuni un monopol în ce privește dreptul studenților de a petiționa, violând pe deoparte art. 30 din Constituție care garantează acest drept, iar pe de altă parte forțând pe studenți să se înscrie în Uniunea națională a studenților creștini, ai cărei program este lupta pentru distrugerea culturală și economică a evreilor.

D-se arată că săptămâna trecută au fost turburări antisemite la Dej și Cluj, că studenții evrei au fost bătuți la Cluj și la București, că agitatorii antisemite cutreără țara și seamănă anarhie.

Arată că d-se n'a cerut guvernului să împiedice mișcarea antisemite dar i-a cerut numai să o forțeze să rămână în limitele permise de Constituție care în legătură cu codul penal pedepsește cu închisoare pe oricine prin presă sau viu grai provoacă la ură sau dispreț în contra unei religii recunoscute de Stat, în contra unei părți din populațiunea țării sau a unui individ, că a lăsa liberă o propagandă în care se provoacă la ură sau dispreț împotriva religiei mozaice sau populației evrești nu înseamnă a i se lăsa libertate ci a se tolera anarhie.

Guvernul și declarația dela Alba Iulia

D-se arată că în manifestul guvernului nu se mai vorbește nimic de programul dela Alba Iulia ci vorbindu-se de chestia minorităților se zice că se va realiza printr-o lege organică potrivit angajamentelor constituționale, și atunci din două una, sau nu se va aduce o lege minoritară în concordanță cu Alba Iulia fiindcă Alba Iulia este în discordanță cu Constituția, sau minoritățile vor trebui să aștepte mai întâi noi alegeri constituționale pentru a se face modificarea Constituției și numai după aceea să se poată aduce o lege pe baza declarației dela Alba Iulia.

Mandatele evreilor ardeleni

Arată că de altfel, guvernul a început prin a călca declarația dela Alba Iulia căci d-rul Fischer din Cluj posedă o scrisoare prin care șeful partidului național țărănesc recunoaște pe baza declarației dela Alba Iulia dreptul la o reprezentanță proporțională, cesace înseamnă pentru evreii ardeleni 5-6 manda-

te, și nu le-a oferit decât un singur mandat, iar după 15 zile de cerșetorie li s'a acordat un al doilea mandat; aceasta i-a făcut și pe d-rul Nobel și pe d. Fischer să spună că este rușine de înțelegerea ce au făcut, și că mandatele ce li s'au dat nu sunt mandate politice ci „Rachmunez mandaten” adică mandate de miloșeală.

Efectul declarației

Deasemenea evreii bucovineni care au avut dela unire în mod constant 2 mandate acordate de către guvernul zise reacționare s'au văzut micșorați în drepturile lor câștigate și reduși la un singur mandat.

D-se arată că evreii din Bessarabia care aveau dreptul aplicându-se pactul dela Alba Iulia la 7-8 mandate au primit numai unul singur.

Că în asemenea condiții d-se nu putea să primească mandate de miloșeală care erau în contradicție și cu programul organizației și cu demnitătea populației evrești.

Arată că d. ministru Valda într-o convorbire avută în 1925 la Cluj i-a spus că legea care va organiza minoritățile pe baza programului dela Alba Iulia, a stabilit o egalitate dar că i-a mai ca o urmare a acestei egalități populațiunea evrească va i desigur nemulțumită.

Forța U. E. R.

Răspunde acestora care au pretins că U. E. R. este o ficțiune și că populațiunea n'ar urma-o, prin faptul că toate partidele politice până azi și anume partidul țărănesc, partidul democrat, partidul popularul, partidul liberal și partidul național-țărănesc, au acceptat acorduri electorale cu U. E. R., aceasta învederează suficient forța acestei organizațiuni căci conducătorii acestor partide sunt mai în măsură să cunoască realitatea decât indivizii cari înrolați în partide cari nu văd decât strada lor și cari văzând primejdiea propriei lor situațiune recurg la calomniile crezând că cu acest mijloc vor diminua autoritatea morală a organizațiunii sau vor zăpăci mințea populației evrești.

Arată că d. Duca a recunoscut că la ultimele alegeri populațiunea evrească din tot cuprinsul țării în proporție de 85-90% a ascultat de cuvântul de ordine dat de U. E. R. Aceasta a recunoscut-o chiar și d. Virgil Madgearu care în ziarul „România” din 15 Iulie 1927 răspunzând d-lui Duca i-a spus:

„În ce privește voturile evrești, voi recunoaște că alipirea U. E. R. la partidul liberal n'e-a micșorat acest contingent de voturi”.

U. E. R. e gata să accepte un juriu

D-se spune că este gata să accepte o cercetare a unui juriu compus din delegați ai presei maiestate cărui să se prezinte toate organizațiunile evrești din întreaga țară, și toți acei care candidează pe listele guvernului precum și toți acei care caută să înșele opinia publică evrească, și dacă ei toți laolaltă vor putea dovedi că în cei zece ani de la Unire au făcut pentru populațiunea evrească atât cât a făcut U. E. R. într-o singură zi, atunci este gata să recunoască că U. E. R. este o ficțiune.

D-se spune că este gata să facă dovada că întreaga activitate și serviciile considerabile aduse evreilor de pretotindeni, dar că Uniunea națională evrească din Ardeal și din Ardeal simpatizează cu U. E. R. și fiindu-i teamă de o cădere a candidaților săi în alegeri, a cerut primului ministru ca o condiție a supunerii lor, ca guvernul dacă încheie un acord electoral cu U. E. R. să nu permită în nici un caz ca vreun candidat al acestei organizațiuni să candideze to Ardeal.

Concluziuni

D-se încheie spunând că activitatea organizației până azi și faptul că ea a convenit să rămână în ocolul numai ca să salveze prestigiul populației evrești grav ofensat și numai pentru ca să garanteze populațiunii evrești posibilitatea pentru viitor a unor acorduri pe baza de program dovedește că ea pune interesele generale deasupra intereselor personale.

D-se speră că populațiunea evrească a cărei demnitate a fost rănită și căreia nu-i răzânduște nimic va asculta și de astă dată de cuvântul de ordine dat de U. E. R. și va vota în toată țara listele partidului național-liberal conștient că votând aceste liste nu votează programul național-liberal dar votează programul de realizări ale revendicrilor lor reabilitarea demnității lor ofensate și perspectivele populațiunii evrești pentru toate posibilitățile din viitor.

Adunarea care trebuie să se țină eri la orele 3 d. a. la cinematograful Lipicani s'a amânat pentru astăzi seară la „Dacia”.

Serbările naționale din Jugoslavia

Belgrad, 2. (Rador). — Regele și Regina, însoțiți de Prințul Paul și de Prințesa Olga, precum și de înalții demnitari ai Palatului, au asistat eri la te-Deumul solemn celebrat la Catedrala ortodoxă de Patriarhul Dimitri „conjurat de înaltul cler. La ceremonie au asistat deasemenea membrii guvernului, membrii Corpului diplomatic, înalții funcționari ai Statului, mulți generali și ofițeri, precum și mai mulți deputați.

Ceremonii analoge, au avut loc, în același timp, în toate bisericile de diferite rituri. Aniversarea Unirei, a fost sărbătorită, cu același ceremonial, și în toate orașele din provincie.

În localitățile Veliki Behekerek și Vranik, sărbătorirea Unirei a fost precedată de inau gurarea unui monument ridicat în onoarea defunctului Rege Petru.

La Belgrad, te-Deumul a fost precedat de inaugurarea noului Palat al Primăriei, și a noiei Hale acoperite, construită în mijlocul orașului.

Toate ziarele au consacrat nu mere speciale aniversării Unirei, arătând drumul parcurs de noul și tânărul Regat jugoslav, dela 1 Decembrie 1918, data când Consiliul național din Zagreb, a fost primit de Prințul Regent Alexandru, spre a-l prezenta manifestul votat de Consiliul național, prin care se cerea unirea tuturor Sârbilor, Croaților și Slovenilor, într'un singur Stat, unit sub sceptrul unui Karageorgevici.

CINEMA

Filme de artă

Cu prilejul prezentării supra-producției lui Murnau „Răsărit de soare”

Americanii ne-au intoxicat, până mai demult cu serialuri anoste, de senzație „ulgară” și ieftină sau cu filme ușoare de morțuri înveciate, și nărabili montate, dar superficial și se concepute.

S'ar părea însă că în ultimul timp, dată de superioritatea artistică a producției europene, vanitatea yankeului, sensibil și intolerant, s'a hotărât să reacționeze subit...

Am avut ocazia, acum câteva zile, într-o reprezentație extraordinară pentru presa de specialitate, să vizionez ultima producție a lui Friedrich Wilhelm Murnau intitulată „Răsărit de soare” și adaptată după o nvelă a cunoscutului scriitor german, mort de curând, Herman Sudermann.

Mă întreb, cât va fi avut de luptat Murnau, regizor cu principii germane și promotor al artei pure, cu mentalitatea americană, ca să poată realiza o bandă atât de perfectă și originală, cu tendințe de o așa îndrăzneală avant-gardă?...

Filmul „Răsărit de soare” a revoluționat întreaga producție yankee, ridicându-i dintr'odată prestigiul la nivelul cerințelor epocii în care trăiește...

Cine cunoaște scrierile lui Sudermann „Die Reise nach Tilsit” atât de complicată prin problema ei de fină compoziție psihologică, își poate da seama de sarcina cea mare pe care și-a luat-o Murnau când s'a decis s'o transpună pe ecran. Dar Murnau nu este un simplu interpret al operii lui Sudermann, ci un prețios colaborator, care a știut să nu aneze efectele conflictului și să dozeze acțiunea cu un ingenios amalgam de simboluri și amănunte culțese din natură. Insuși Sudermann, când a văzut filmul, a recunoscut genialul aport al regizorului, spunând că abia acum ar trebui scrisă din nou nvela ca să-i poată afirma adevărata valoare literară...

În concepția lui Murnau, nvela dramatizată, a fost împărțită în trei capitole: satul, drumul între sat și oraș și orașul imaginar în toată amploarea lui.

Într-o tânăra și fericită căznicie de la țară intervine femeia fatală, crescută în mediul destrăbălat al orașului, care întunecă pentru o clipă rațiunea bărbatului decis subit și inconștient să-și suprimă cu propria mână soția nevinovată. Tragedia brodată pe acest conflict psihologic, așa cum a tratat-o Murnau, a întrecut cea mai ingenioasă concepție dramatică...

O lume nouă, cu alte principii vitale și totuși scâldată în razele celorlalte simfonime care vor cultiva pe veci frumosul și utilul...

Murnau nu utilizează elemente superficiale de senzație mercantile, ci fotografiile de varietate din care se emane atracția erotică a pulperilor goale.

Reclama producției sale este însăși arta cu care înțelege să-și dozeze creația...

Și spectatorii vor înțelege, desigur, deosebirea...

RENO.

SUCCES COLOSAL la Teatrul „Scala”

Diracția Pizoue-Kanner cu revista:

„Ca la mama acasă”

Pentru a 79-a oară

cu Tuch, Eremia

Teatrul Trianon Cinema prezintă imnul sublim de dragoste

Răsărit de soare

după nuvela Die Reise nach Tilsit de Hermann Sudermann cu George O'Brien și Janet Gaynor regia F.W. Murnau

luni 3 decembrie

orchestra simfonică va acompania filmul adapt muzical de I. d. attelbaum

mon-fox-rom

maurice

In jurul incidentului Stoica-Bibescu

O scrisoare a d-lui Vasile Stoica

După cum am anunțat în numărul nostru de ieri, d. Vasile Stoica ne-a trimis o scrisoare asupra incidentului d-sale cu d. Anton Bibescu...

București 1 Decembrie 1923. Domnule Director, Incidentul de ieri dintre d. Anton Bibescu și mine își are originea într-o veche boală a acestui domn: intrigomania.

După această afirmație a d-sale aș fi fost deci un simplu excoerc, căci numai excoercii se prezintă deci ceace noi sunt.

Zadarnic i-a atras atenția asupra inexactității acestei afirmații d. N. H. Lahovary, care fusese însărcinatul nostru de afaceri.

N'am mai mers în America. Am aflat târziu de această intrigă. Îndată însă am cerut d-lui Duca ministrul de externe de pe atunci, o anchetă severă, declarându-mă gata să părăsesc nu numai corpul diplomatic dar și țara în cazul când mi se găsește cea mai mică vină.

D. Duca n'a vrut să facă anchetă. Am rugat prin d. G. Boncescu și răposatul N. Arion pe d. Bibescu să ne întălim într-o zi și să ne lămurim bărbătește; socotiam că era păcat să fie între noi neînțelegeri.

D. Bibescu a refuzat să se întăniască și să aibă explicații cu mine. Am cerut ministerului de externe din nou anchetă asupra cazului.

Nu s'a dispus facerea ei. Am cerut, inscria, ca d. Bibescu să fie invitat a trimite dovezile pe cari s'a sprijinit în afirmația calomnioasă ce a făcut și să numiască persoanele cari Lau informat, ca să le acționez în judecată.

Cererea n'a avut nici un rezultat. Am cerut ministerului să mi se libereze copii certificate după rapoartele d-lui Bibescu, ca să acționez în judecată pe dânsul. Cererea mi s'a refuzat.

Am adresat o scrisoare deschisă d-lui Bibescu în care arătăm cine este acest domn. D-sa a înghjit-o și a tăcut. Am rugat personal în repetițe rânduri pe d. Duca să facă ancheta cerută; i-am spus respectuos că eu nu las mort acest lucru nici dacă ar trebui să-l urmăresc ani de zile.

Nu mi s'a luat în considerare rugămintea. Sunt omul muncii mele. Nu m'a sprijinit nimeni în drumul meu; nici rudenile nici politice. Nu pot permite ca asupra mea să putească acuzații de purtare nevrednică.

Cu această hărțuială au trecut ani. La dosarul meu personal stetea calomnia d-lui Bibescu fără să se facă cel mai mic lucru pentru infirmarea sau verificarea ei. Și în tot acest timp eu steteam în București, așteptând fără preget și ducând toate lipsurile materiale imaginabile, iar alți colegi, dintre cari unii nici nu și-au mișcat vre. un deget pentru neamul și țara aceasta, erau trimiși în străinătate, plătiți bine, plimbați prin toate părțile.

Asupra mea apăsa calomnia aruncată de d. Bibescu. Ce puteam face? D. Bibescu a refuzat să-și justifice fapta. Ministerul a refuzat să facă ancheta.

În justiție nu mi se dedita puținta de a acționa pe calomnia-tor. Cine a stat vreedată șapte ani sub o acuzație nevrednică, acela va pricepe cât a trebuit să îndur și de ce l-am aplicat d-lui Bibescu palma de ieri. Nervii unui om, oricât ar fi de tari, nu au o rezistență infinită.

Nu-mi mai rămăsese decât calea unei satisfacții personale. Și mi-am luat-o, cu toate riscurile. Regret că incidentul s'a întâmplat într'un loc care trebuie ferit de astfel de scene neplăcute și că prin asta am jignit și un om față de care am avut întotdeauna cea mai adâncă stima și cel mai neclintit devotament: pe d. Iuliu Maniu.

Cât despre incident în sine, este inexact că d. Bibescu ar fi fost atacat pe la spate, cum spun dânsul în „Universul” — sau că eu nu i-aș fi adresat nici un cuvânt. Nu sunt omul atacurilor și că ar fi putut eventual avea conflicte cu mine. Se puteau găsi o mie de motive. Nu sunt și

Datoriile statului față de furnizori

Soluția adoptată de d. Vintilă Brătianu a dat greș. Cum vor fi achitați furnizorii

Lucrările pentru alcătuirea bugetului dau, în fiecare zi de noui dificultăți, create de politica financiară a guvernului de până acum adică de d. Vintilă Brătianu.

Una din aceste dificultăți o constituie problema datoriilor interne, pe cari statul le are față de diverse industrii pentru furnituri comandate, recepționate și consumate dar neplătite nici până azi, deși la orice intervenție a creditorilor li se răspundea că de justele lor cereri se va ține seamă la alcătuirea nouă lui buget. Așa azi, așa mâine, până când datoriile, în loc să se micșoreze s'au mărit cu noui furnituri.

Astfel s'a ajuns ca actualmente aceste datorii să se ridice la suma de mai mult de un miliard și jumătate.

Cum s'a încercat lichidarea ei Anul trecut, d. Vintilă Brătianu, la alcătuirea bugetului în curs, a înscris o cotă de 300.000.000, pentru a achita parte din această datorie și a aduce, astfel, o mică ușurare crizei de pe piața internă.

Această sumă, însă, nu lutra în bugetul propriu zis, ci urma să fie achitată din creditele extraordinare rezultate din excedentele bugetare, pe care d. Vintilă Brătianu le sconta în fiecare an, din evaluările nereale pe baza cărora aranja gospodăria statului.

Procedul acesta s'a dovedit a fi cu totul fără de folos pentru furnizori. Pentru simplu motiv că nici odată, dela război încoace, cu tot doborâșul meștesug, al d-lui Vintilă Brătianu, bugetele noastre n'au dat excedente decât în registrele ministerului.

Soluția la care s'a ajuns este prelucrarea sumei necesare din imprumutul ce se tratează și se va încheia, după asigurările făcute z-

rit, educând, pentru aceasta motive destul de temeinice.

D. dr. Filderman aspru criticat de d. Mayer Ebner

Declarațiile făcute „Curentului” de președintele Statului evreiesc din Bucovina

CERNAUTI. — În urma manifestului lansat de d. Filderman în calitate de președinte al U. E. R. și împărțit printre populația evreiască din Bucovina, am căutat să iau contact cu d. dr. Mayer Ebner, fost deputat și actualmente candidat pe lista partidului național-tărănesc din Bucovina care în calitate de președinte al statului evreiesc din Bucovina a bine-voit a acorda un interviu pentru ziarul „Curentul”.

La întrebarea noastră ce crede despre manifestul lansat de d. Filderman, ne-a răspuns următoarele: „Evreimea nu poate face opoziție guvernului”

„Presupunem că d. dr. Filderman ar fi într'adevăr conducătorul necontestat al evreimii din România și presupunem, că încrederea tuturor evreilor din România mare în prevederea sa politică ar fi așa de mare, că toți până la ultimul om ar asculta de apelul conducătorului. Ar rezulta atunci faptul curios și neînțelept pentru cel ce stau în afară, că întreaga populație evreiască din România ar face opritele în mod deschis unul guvern care n'a fost pătruns prin excese antisemite și care s'a pronunțat în programul dela Albat-

mat cuvințios pe nume, voind să-l opresc în fața d-lor col. Zăvoianu și avocat Angheliescu, că l-am chemat apoi a doua oară când a ieșit în vestibul și că nu l-am lovit decât după dânsul, sfidător, nici n'a vrut să stea de vorbă. O astfel de atitudine, față de un om din aceeași carieră ca și dânsul, este o îngâmfață provocare.

Este de asemenea o minciună afirmația d-sale că l-aș fi lovit pe la spate. Adevărul este că l-am spus în față că avem o socoteală și i-am aplicat o palmă pe obrazul stâng privindu-l drept în ochi. D-sa s'a întors apoi și m'a reclamat d-lui Maniu.

Iar până astăzi, 1 Decembrie la amiază „prințul Anton Bibescu” încă nu și-a trimis martorii, cum ar cere anumite reguli.

Regret că am fost obligat să recurg la acest mijloc de a-mi lua satisfacție și nu voi protesta nici odată în contra măsurilor disciplinare ce se vor lua pentru acest fapt în contra mea. Intrigilor d-lui Bibescu însă sper că de data aceasta are să li se pună capăt.

Mulțumindu-vă pentru publicarea acestor lămuriri, vă rog să primiți asigurarea celor mai distinsă sentimente ale mele. VASILE STOICA

Știri politice

D. Stere și candidații d-sale

Suntem informați, că d. Stere a luat dela toți candidații naționali-tărănci din Basarabia, demisiile din Camera și Senat, în alib.

Evident d. Stere, prin această strategie măsură preventivă, urmărește să-și asigure pentru orice împrejurare tot concursul grupului basarabean.

O declarație senzațională a d-lui Madgearu

La o întrunire care a avut loc ieri la Buzău, d. Virgil Madgearu ministrul Industriei și Comerțului a anunțat că atât în primumul cât și stabilirea vor fi încheiate în cel mai scurt timp.

De asemenea ni s'a comunicat din Izvor autorizat, că toate știrile pessimiste asupra împrumutului au fost lansate de liberali pentru a compromite situația guvernului înainte de alegeri.

Inaugurarea „Casei Femeii”

Au asistat M. S. Regina Maria și A. S. R. Principesa Mamă Elena. Cuvântarea Reginei

Eri la orele 10 1/2 dim., s'a inaugurat „Casa Femeii”. După slujba religioasă oficiată de pr. Georgescu, d-na Al. Cantacuzino dă cuvântul d-nei CALIPSO BOTEZ, președinta Consiliului Național al Femeilor Române.

D-sa spune că rostul Casei Femeii este de a se substitui familiei firești, dând sprijin sufletesc, acela care este în nevoie, sprijin care să le dea puterea și siguranța în viață. Se închină în fața M. S. Reginei Maria care a sprijinit înfapturile acestui ideal de solidaritate. Mulțumeste guvernului care au ajutat și sfârșite print-un omagiu adresat d-nei Al. Cantacuzino iar d-na reprezentante care au răspuns invitației, așteptându și recunoștința femeilor și a Consiliului Național.

Cuvântarea d-nei Cantacuzino D-na ALEXANDRINA CANTACUZINO într-o mișcătoare cuvântare spune că după multe suferințe, femeile își văd visul împlinit. Pe zidurile acestei case stă scris: „Iubire, curaj, dreptate”. Bolnavii vor fi îngrijii gratuite de d-nele medicale ale Casei; d-nele au ca vor de consultații juridice; bibliotecile vor sta deschise la dispoziția tuturor; se vor ține conferințe sociale; expoziții de artă feminină — sinteza sufletului nostru românesc — vor fi în permanență deschise. Dându-ne seama de scumpetea excesivă am deschis și un restaurant, unde funcționarele și femeile dela țară vor putea avea o masă pe un preț foarte mic.

Mulțumim M. S. Reginei Maria, tovară noastră din zile de jertfă, li închinăm și această Casă, care e și a Ei. D-na Cantacuzino mulțumeste pe rând tuturor celor care au dat sprijin înfapturilor acestui așezământ. D-nei Krowde, delegata Societății Naționale, care e și inspiratoarea mișcării feministe la noi, transmite simpatia milioanei de femei române.

Cuvântarea ministrului Sănătății D. SEVER DAN, ministrul Sănătății publice, vorbește din partea guvernului. D-sa salută și felicită pe președinta pentru opera frumoasă, temeinică și care va dura și se va desăvârși.

Exprimă recunoștința sa M. S. Reginei Maria care a dat cea mai importantă contribuție pentru ca această operă să se desăvârșească. Să o secundăm, spune d-sa, și în numele țării și al nostru, continuată așa cum a început, sfârșite, adresându-se reprezentanțelor femininului.

Din partea marchizei Aberdeen D-na PICHON SANDRY, delegata Consiliului Internațional al Femeilor vorbește în numele marchizei Aberdeen. D-sa elogiast concepția largă și inițiativa și face o spirală remarcă asupra rapidității cu care se clădește la noi. Citește o scrisoare din partea marchizei de Aberdeen și aduce salutul afectuos al d-nei Avril de St. Croix.

Reprezentanta societății Naționale D-na GROWDE în numele Societății Naționale spune că are onoarea și plăcerea de a exprima recunoștința de a fi invitată la această solemnitate. Invistă asupra interesului cel ridicat la Societatea Națională orice reformă socială din România. Exprimă apoi mulțumirea că s'a ratificat și la noi, în totalitate ea, convenția dela Washington. Urează succes activității Casei.

Salutul femeilor cehe D-na CARBANOVA aduce salut sincer al femeilor cehe și laudă în cuvinte frumoase activitatea principesei Cantacuzino, care a reușit să înalțe un templu de pro-

gres în zidurile cărnia stă ascunsă dragostea de muncă. Aite cuvântări D-na LOUÏE BENDER, președinta asociației femeilor saxone, aduce salutul său surorilor române. D-na DURSTENBERG, din partea asociațiilor germane din Bucovina.

D-na USSA, din partea femeilor ucrainiene, spune că femeile române au știut să găsească secretul fraternității umane. D-na Meissner, președinta asociației române a femeilor, pentru emanciparea civilă și politică a femeii române, observă că femeile grupate în jurul acestui așezământ pășesc azi pe un tărâm practic. Urează să reușească schimbarea în bine a mentalității și situației femeii. M. S. Regina și A. S. Principesa Elena sunt chereșie de legătură cu toate femeile de orice treaptă socială.

D-na SATMARI, președinta asociației pentru emanciparea civilă și politică a femeii, secția București, aduce salutul asociației d-sa spune că prin scopul pe care îl urmărește Casa Femeii e un simbol al însurării de dragoste, unire și devotament. O fericită coincidență face ca să ne găsim întrunite în prezența M. S. Reginei și Principesei Elena, la 10 ani dela Unire. D-na ELENA ALISAR din Basarabia salută fericită pe luptătoare și învingătoare drepturilor femeilor române. Spune că azi, vădând înălțătorea sărbătoare nu-și pare rău, că iscăldin ca reprezentantă în Sfatul Țării — ul Unirei Basarabiei, a renunțat la drepturile pe care revoluția rusă ască le acordase femeilor. Dar aceste drepturi pe care frații noștri întârzie să le acorde, și-l nor câștiga desigur femeile, în mod evolutiv. Mai vorbesc d-nele LEPADATU președinta reuniunii din Ardeal Banat, NASTA (Bucovina), d-na REUSS și d-ra EC. CERKFFZ celeste telegrame din partea d-lui Iuliu Maniu, prim-ministru; din partea Ladejet Aberdeen femeilor politice, austriece din Serbia etc. Cuvântarea M. S. Reginei Maria La sfârșit, M. S. Regina, oferindu-ne Alexandrina Cantacuzino medalia „Răspătala Muncii” a fiut următoarea cuvântare: „În numele Regentei, dar și cu gândul la Acela care nu mai e azi între noi și în numele Regelui mie, care va fi odată mare și chiar dacă nu ne va putea ajuta pe noi, va fi de ajutor acela care vor veni după noi, am marea plăcere să vă ofer această mică răspătala. M. S., adresându-se principesei Elena, spune: Și aici, am tovarășă mea cea mai dragă, care va fi totdeauna cu voi și cu cele mai tinere decât voi, care am fost odată tinere împreună. Am venit cu mare emoțiune să vă remit această mică recompensă „Răspătala Muncii”. Așteptăm să vie acele timpuri când se vor putea ea și femeilor aceleși decorații care se dau și bărbatilor. Dri zina aceasta nu am ajuns o tucă”. Profund emoționată, d-na Alexandrina Cantacuzino mulțumeste Seara a avut loc în saloanele hotelului „Athene Palace” un banchet în onoarea d-nei Alexandrina Cantacuzino. S'au ținut mai multe toasturi la care răspuns sărbătorita. A. M.